

Patryk Kapuścik

Izba Skarbowa

Praktyka rozliczeń podatkowych. Ocena rozliczeń przez instytucje nadzoru

Uregulowania, w zakresie zagadnień związanych z weryfikowaniem prawidłowości rozliczeń podatkowych w drodze kontroli, w szczególności precyzują:

- ustawa z dnia 29 sierpnia 1997r. Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz. U. z 2017r. poz. 201 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 2 lipca 2004r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity Dz. U. z 2016r. poz. 1829 z późn. zm.),
a także – po 01.03.2017 r.
- ustawa z dnia 16 listopada 2016r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2017r. poz. 1947 z późn. zm.)

Wejście w życie trzeciego z ww. aktów prawnych powołało funkcjonowanie kontroli celno -skarbowej, która podobnie jak kontrola podatkowa służyć ma weryfikacji m.in. przepisów prawa podatkowego (tj. przepisów ustaw podatkowych, postanowień ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską umów o unikaniu podwójnego opodatkowania oraz ratyfikowanych przez Rzeczpospolitą Polską innych umów międzynarodowych dotyczących problematyki podatkowej, a także przepisów aktów wykonawczych wydanych na podstawie ustaw podatkowych).

Jedną z głównych cech odróżniających kontrolę celno-skarbową od kontroli podatkowej stanowi wyłącznie stosowania przepisów rozdziału 5 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej. Dla kontrolowanego oznacza to brak obowiązku zawiadamiania go o zamiarze wszczęcia kontroli, brak zakazu prowadzenia jednoczesnych kontroli, brak limitów czasu trwania kontroli u przedsiębiorcy w jednym roku kalendarzowym, czy też brak możliwości wniesienia sprzeciwu na prawidłowe wszczęcie lub prowadzenie kontroli.

organizator:

współorganizatorzy:

Warto podkreślić, iż wyeliminowanie obowiązku zawiadamiania o zamiarze wszczęcia kontroli z siedmiodniowym wyprzedzeniem (który to okres dla wielu podatników stanowił czas nie tylko na przygotowanie się do mających nastąpić czynności kontrolnych, ale także oferował dodatkową chwilę refleksji - rozważenia zasadności złożenia stosownej korekty rozliczenia), nie przekreśla szans na korektę w przypadku wszczętej już kontroli celno-skarbowej. Jak założył ustawodawca, kontrolowanemu przysługuje w terminie 14 dni od dnia doręczenia upoważnienia do przeprowadzenia kontroli celno-skarbowej uprawnienie do skorygowania deklaracji w zakresie objętym tą kontrolą. Korekta deklaracji złożona po upływie tego terminu, a przed zakończeniem kontroli celno-skarbowej nie wywołuje skutków prawnych.

Ponownie uprawnienie do skorygowania deklaracji będzie przysługiwało po zakończeniu kontroli celno – skarbowej, bowiem w terminie 14 dni od dnia doręczenia wyniku kontroli kontrolowany może skorygować w zakresie objętym kontrolą celno-skarbową uprzednio złożoną deklarację podatkową. Korekta deklaracji złożona po upływie tego terminu nie wywołuje skutków prawnych.

Powyższa regulacja wskazuje na kolejną różnicę pomiędzy kontrolą podatkową a celno-skarbową (w zakresie przestrzegania przepisów prawa podatkowego), podczas gdy tę pierwszą kończy doręczenie protokołu, druga kończy się z chwilą doręczenia wyniku kontroli.

Ustawa o Krajowej Administracji Skarbowej różnicuje także dalszy tok postępowania po zakończeniu kontroli celno-skarbowej (odmiennie aniżeli w przypadku kontroli podatkowej), bowiem w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości, zakończona kontrola celno-skarbowa przekształca się w postępowanie podatkowe, (jeżeli kontrolowany nie złożył korekty deklaracji, albo organ nie uwzględnił złożonej korekty deklaracji). Przewidziano także odpowiednie stosowanie wybranych przepisów Ordynacji podatkowej w części dotyczącej postępowania podatkowego. Przekształcenie, o którym mowa powyżej następuje z dniem doręczenia kontrolowanemu postanowienia o przekształceniu, na które nie służy zażalenie. Właściwym do przeprowadzenia postępowania podatkowego i wydania decyzji będzie Naczelnik urzędu celno-skarbowego, który sporządził wynik kontroli celno-skarbowej.

Świadome uczestniczenie w toku czynności kontrolnych wymaga orientowania się nie tylko w sferze praw i obowiązków kontrolowanego, ale także podstawowych informacji o prerogatywach kontrolującego, który w przypadku kontroli podatkowej w zakresie wynikającym z upoważnienia, jest w szczególności uprawniony m.in. do:

- wstępu na grunt oraz do budynków, lokali lub innych pomieszczeń kontrolowanego;
- żądania okazania majątku podlegającego kontroli oraz do dokonania jego oględzin;
- żądania udostępniania akt, ksiąg i wszelkiego rodzaju dokumentów związanych z przedmiotem kontroli oraz do sporządzania z nich odpisów, kopii, wyciągów, notatek, wydruków i udokumentowanego pobierania danych w formie elektronicznej;
- zbierania innych niezbędnych materiałów w zakresie objętym kontrolą;
- zabezpieczania zebranych dowodów;
- legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości, jeżeli jest to niezbędne dla potrzeb kontroli;
- żądania przeprowadzenia spisu z natury;
- przesłuchiwania świadków, kontrolowanego oraz reprezentanta kontrolowanego, pracownika, osoby współdziałającej z kontrolowanym (obowiązani są oni udzielić wyjaśnień dotyczących przedmiotu kontroli, w zakresie wynikającym z wykonywanych czynności lub zadań);
- zasięgania opinii biegłych.

Warto pamiętać iż kontrolujący może zażądać wydania, na czas trwania kontroli, za pokwitowaniem: próbek towarów, akt, ksiąg i dokumentów (w razie powzięcia uzasadnionego podejrzenia, że są one nierzetelne, lub gdy podatnik nie zapewnia kontrolującemu warunków umożliwiających wykonywanie czynności kontrolnych związanych z badaniem tej dokumentacji, a w szczególności nie udostępnia kontrolującemu samodzielnego pomieszczenia i miejsca do przechowywania dokumentów).

Natomiast podstawowym uprawnieniem kontrolowanego jest możliwość (gdy nie zgadza się z ustaleniami protokołu z kontroli podatkowej) przedstawienia w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia zastrzeżeń lub wyjaśnień, wskazując równocześnie stosowne wnioski dowodowe. W takiej sytuacji kontrolujący jest obowiązany rozpatrzyć zastrzeżenia i w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania zawiadomić kontrolowanego o sposobie ich załatwienia, wskazując w szczególności, które zastrzeżenia nie zostały uwzględnione, wraz z uzasadnieniem faktycznym i prawnym.